

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арх 23 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2023 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Юлія Сергієнко

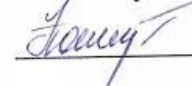

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Історія держави і права»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра права та правоохоронної діяльності

Схвалено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
29 серпня 2023 р., протокол № 8

В.о. завідувача кафедри

 Валерій НОНІК

Гарант освітньо-професійної
програми

 Катерина КАТЕРИНЧУК

Розробник: к.іст.н., доц., доцент кафедри теорії та історії держави і права,
Галина ШПИТАЛЕНКО

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 26 «Цивільна безпека»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1
Загальна кількість годин - 120		Семестр
		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		48 год.
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		40 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 67% аудиторних занять, 33% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є:

- дослідження основних закономірностей процесу державного розвитку України та зарубіжних країн, еволюції, зміни типів і форм держави і права, а також державних органів і правових інститутів конкретних держав в той або інший історичний період.
- формування системи знань про зародження, розвиток та зміну різних типів і форм держави та права у зарубіжних країнах та на території України, сутність і закономірності становлення та функціонування державних та правових інститутів на різних етапах розвитку держави та права;
- формування практичних вмінь і навичок щодо основних методів та прийомів наукового аналізу історичних моделей держави та розвитку права;
- формування світогляду на засадах розуміння цінності права та закону, правової держави та громадянського суспільства.

Завданнями вивчення дисципліни є :

- ознайомити здобувачів з історичним процесом становлення та розвитку держави як соціального феномену;
- розкрити основні закономірностей процесу державно-правового розвитку, починаючи з часів виникнення держави і закінчуючи політичними і правовими структурами сучасності.
- визначити своєрідність системи права народів різних держав та України в той або інший історичний період;
- допомогти здобувачів оволодіти основними науковими методами і прийомами аналізу державно-правової спадщини;

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»:

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 4

застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»:

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Історія держави та права Стародавнього світу. Держава та право в Середні віки.

Тема1. Вступ. «Історія держави і права України» як наука та навчальна дисципліна.

Предмет, завдання і концепція курсу «Історія держави та права» Часові та просторові межі курсу. Теоретичні засади, функції і характер курсу.

Місце ІДП в системі загально-правових та гуманітарних дисциплін.

Методологія та джерела курсу.

Періодизація курсу: загальноісторична та за розвитком форм держави та права, характеристика їх основних етапів.

Історія вивчення державно-правових традицій у вітчизняній та зарубіжній історико-правовій науці.

Тема 2. Історія держави та права Стародавнього світу.

Держава і право Стародавнього Єгипту. Шумеро-Акадська цивілізація.

Державний лад Вавилону та основні риси права. Закони Хаммурапі.

Розвиток держави і права у Стародавньому Китаї.

Розвиток держави і права у Стародавній Індії.

Рабовласницька держава і право в Афінах.

Система державного управління у Спарті.

Особливості державно-правового розвитку Риму в період республіки.

Утворення Римської імперії, система державного управління та розвиток права.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 5

Тема 3. Державні утворення і право на території України (середина I тис. до н.е. - VI ст. н.е.)

Особливості виникнення та розвитку державотворчих процесів на території Північного Причорномор'я.

Закономірності виникнення публічної влади, підходи до її виникнення.

Грецькі міста-поліси на території України, їх державний устрій. Суспільний лад.

Право: джерела права, основні правові інститути. Судочинство.

Тема 4. Держава і право феодальної Франції, Англії та Німеччини.

Держава і право франків у VI-IX ст. Центральні та місцеві органи управління. Суд. Право. «Салічна правда».

Державний лад і право в період феодальної роздробленості (IX ст.-XIII ст.)

Становлення станово-представницької монархії (XIV-XV ст.): особливості державного управління і розвиток права.

Державно-правові характеристики абсолютизму у Франції.

Держава і право ранньофеодальної Англії. «Велика хартія вольностей» 1215 р.

Держава і право Великобританії.

Основні етапи та особливості англійської революції.

Сутність протекторату Кромвеля. Конституційне законодавство ХУІІ ст., його особливості.

Створення колоніальної імперії: система управління та розвиток права.

Особливості станово-представницької та абсолютної монархій в Німеччині.

Розвиток права феодальної Німеччини. Кароліна.

Тема 5. Давньоруська держава і право (VI – початок XIII ст.).

Формування державності у східних слов'ян та основні етапи розвитку Київської держави. Суспільний лад.

Форми феодального землеволодіння та джерела їхнього формування. Державний лад. Судова система.

Вплив прийняття християнства на державу, суд та право.

Становлення та джерела руського права. «Руська Правда» як збірник давньоруського звичаєвого права.

Тема 6. Традиції руської державності періоду роздробленості. Галицько-Волинська держава.

Традиції руської державності періоду удільної роздробленості, виникнення Галицько-Волинського князівства.

Роль Галицько-Волинської держави у збереженні державно-правових традицій Київської Русі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 6

Суспільний устрій: основні групи населення та їх правовий статус. Державно-політичний устрій. Судова система та процес. Правова система

Тема 7. Українська державність та право під час перебування українських земель у складі Литовського князівства, Польського королівства та Речі Посполитої (друга половина XIV - перша половина XVII ст.)

Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського та Польського королівства.

"Тиха" експансія Литви. Польська експансія.

Поступове зближення Литви та Польщі: Кревська (1385 р.), Городельська (1410 р.), Люблінська (1569 р.) та Берестейська (1596 р.) унії. Суспільний лад.

Сутність державного феодалізму, некласична система васалітету, особливості форм землеволодіння. Соціальна структура населення.

Судова система: до та після Люблінської унії. Судова реформа.

Особливості судового процесу. Кримінальне право.

Змістовий модуль 2. Історія держави та права Нового часу.

Тема 8. Українська державність доби раннього Нового часу: козацька держава і право.

Поява і процес формування козацтва.

Військово-політичний устрій Запорозької Січі. Звичаєве (козацьке) право Запорозької Січі.

Державно-правовий статус реєстрового козацтва у Речі Посполитій.

Соціальні та правові аспекти становлення «Війська Запорозького» - козацько-гетьманської держави.

Формування основ суспільного ладу. Політичні передумови та юридичне закріплення гетьманської державності.

Правовий статус Війська Запорозького в межах Московського царства.

Тема 9. Утвердження політичного устрою козацького Гетьманату. Козацьке право: основні риси правової системи гетьманської України.

Вищі органи державної влади. Вищі органи виконавчої влади. Місцеві органи влади та управління. Особливості судового устрою.

Адміністративно-політичний статус Слобідських козацьких полків.

Зміни у державно-політичному статусі Запорозької Січі. Особливості становлення та розвитку.

Джерела права. Кодифікація права. Основні риси цивільного права. Основні риси кримінального права. Характерні риси судового процесу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 7

Тема 10. Буржуазна держава і право Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.

Формування капіталізму. Англійська революція. Протекторат О. Кромвелля. Правління Стюартів. Промислова революція. Вікторіанська епоха.

Розвиток Великобританії на початку ХХ ст. Колоніальна політика Великобританії. Ірландське питання. Характеристика права буржуазної Англії.

Основні етапи і особливості французької революції.

«Декларація прав людини і громадянина» 1789 року, її зміст. Конституції 1791 та 1793 р. р. Конституція 1799 р. Імперія. Кодекси Наполеона.

Революція 1848 р. і утворення Другої республіки. Паризька комуна 1871р. Третя республіка. Конституційні закони 1875 року.

Передумови боротьби американських колоній Англії за незалежність. Декларація незалежності 1776 року, її зміст і значення. Статті конфедерації 1781 року, їх зміст і значення.

Конституція США 1787 року. Білль про права 1791р. Виникнення та оформлення двопартійної системи. Громадянська війна Півдня і Півночі США. «Реконструкція півночі».

Утворення Німецької імперії та її державно-правовий характер. Об'єднання Німеччини. Конституція 1871 року, її зміст. Джерела та основні риси права буржуазної Німеччини.

Революція Мейдзі у Японії та її наслідки. Конституція 1889 р. у Японії. Особливості та основні риси японського права.

Тема 11. Держава та право на території сучасної України за Нового часу. Державно-правовий устрій на українських землях у складі Російської імперії.

Етнічні українські землі у складі імперської Росії. Суспільний лад.

Реформи 60-70-х рр., пореформенні зміни у правовому становищі населення. Адміністративно-політичний устрій. Органи самоврядування. Судоустрій.

Джерела та кодифікація права. Основні риси права. Основні тенденції розвитку пореформенного права.

Державно-правовий устрій на західно-українських землях у складі Австро-Угорської імперії. Суспільний лад.

Політична система Австрії. Адміністративно-політичний розвиток. Органи самоврядування. Судово-прокурорські органи. Правова система.

Змістовий модуль 3. Історія держави та права новітнього часу.

Тема 12. Історія держави та права новітньої Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.

Результати Першої світової війни.

Розвиток Франції між двома світовими війнами. Франція в роки Другої світової війни. «Віші».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 8

Четверта республіка. Конституція 1946 р.

Встановлення П'ятої республіки. Конституція 1958 р.

Політичний курс Ф. Міттерана. Референдум 1992 р.

Франція першого періоду президентства Ж. Ширака. Право Франції у новітній період.

Розвиток Великобританії між двома світовими війнами. Британська співдружність націй. Великобританія в роки Другої світової війни.

Урядування У. Черчіля. Повоєнна урядова політика лейбористів. Урядування консерваторів. М. Тетчер. Політичний курс Дж. Мейджора. Урядування Т. Блера. Ольстерське питання.

Особливості парламентської виборчої кампанії 2001 р. «Третій шлях». Структура органів влади. Особливості права новітньої Великобританії.

Розвиток державно-монополістичного капіталізму в США, «Новий курс Ф. Рузвельта. Розвиток США після Другої світової війни. Структура органів влади. Законодавство США новітнього періоду.

Листопадова революція 1918 р. Веймарська Конституція.

Наслідки Першої світової війни для Німеччини. Зародження нацизму. Режим Третього Рейху.

Підготовка до Другої світової війни та її наслідки для Німеччини. Розвиток ФРН і НДР. Проблема об'єднання Німеччини. Структура органів влади ФРН. Післявоєнне законодавство Німеччини. Механізм і структура органів правосуддя ФРН. Соціальне законодавство Німеччини. Формування соціальної держави. Особливості державно-правового розвитку після об'єднання.

Тема 13. Виникнення та розвиток держав у Центральній Європі.

Утворення незалежної Польщі, її розвиток між двома світовими війнами. Перехід Польщі до демократичного розвитку.

Виникнення Чехословаччини, її розвиток між двома світовими війнами.

«Празька весна». Оксамитова революція 1989 р. В Гавел. Сучасний стан розвитку Чеської Республіки.

Утворення Югославії. Югославська криза 1991-92 рр. Боснійська криза 1992-95 рр. Спільне у повоєнному розвитку держави і права центрально-європейських держав.

Тема 14. Держава та право України в період формування національної державності (1917 – 1923 рр.)

Держава і право доби Центральної Ради.

Органи Тимчасового уряду в Україні. Органи центральної влади та управління. Органи місцевої влади і самоврядування. Судова система. Правоохоронні органи. Військове будівництво.

Зовнішня політика УНР. Законотворча діяльність Центральної Ради. Розвиток конституційного, фінансового, трудового, цивільного та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 9

кримінального права. Кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство.

Держава і право в Україні доби Гетьманату. Період Гетьманату (квітень-листопад 1918 р.). Зміни у державному устрої України, система органів державної влади та управління.

Проголошення Української держави та нові тенденції розвитку держави. «Грамота до всього українського народу», закон «Про тимчасовий державний устрій України». Судова система. Законодавча діяльність: конституційне, цивільне та кримінальне право. Зовнішня політика гетьманської влади. Правоохоронні органи. Військове будівництво.

Держава і право Української Народної Республіки доби Директорії. Директорія Української Народної Республіки (листопад 1918 р. - листопад 1920 р.).

Особливості державотворення. Органи державної влади та управління, сутність трудового принципу в організації влади в центрі та на місцях.

Функції Директорії, Ради Народних Міністрів, комісарів та отаманів на місцях. Декларація Директорії, Універсал Трудового Конгресу, Закон про тимчасове державне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці. Судова система.

Запровадження надзвичайних військових судів для надзвичайних умов. Законодавчий процес. Проект нової Конституції. Особливості розвитку цивільного та кримінального права.

Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) (1918 - 1923 рр.). Організаційно-правові передумови утворення. Законодавча діяльність. Вищі та центральні органи державної влади. Місцева влада та управління. Акт Соборності від 22 січня 1919 р. Судова система та інші правоохоронні органи. Воєнна та дипломатична діяльність ЗУНР. Українська Галицька армія. Законодавча діяльність ЗУНР. Конституційне право. Особливості цивільного, кримінального та процесуального права.

Формування радянської державності та права в Україні (1917 - 1920 рр.)

Вплив Жовтневої революції 1917 р. у Росії на виникнення радянської державності в Україні. Боротьба радянської влади з українськими національними державними структурами. Організація альтернативної влади в Україні. Особливості радянзації України та становище органів державної влади наприкінці 1917 – початку 1918 рр., механізм державного управління в кінці 1918 р – першій половині 1919 р., процес утворення радянської державності у 1920 р. Вищі органи влади в Україні. Місцеві органи влади. Судове будівництво.

Формування системи міліцейських органів. Формування основ соціалістичного права. Конституційне право. Цивільне право. Регулювання шлюбно-сімейних відносин у бік їхньої демократизації. Земельне право. Поширення дії Кодексу законів про працю РСФСР в Україні. Кримінальна політика та кримінальна репресія. Головні принципи кримінального процесу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 10

Цивільний процес

Тема 15. Держава і право України в період НЕПу (1921 - 1929 рр.)

Причини всеохоплюючої кризи та шляхи її подолання. Корективи більшовицької політики: нова економічна політика, коренізація та українізація. Перехід до адміністративно-командної системи керівництва наприкінці 20-х років. Державний лад в період НЕПу.

Створення СРСР. Конституційні зміни в УСРР: зміни 1925 р. і прийняття нової Конституції 1929 р. Зміни в структурі органів влади і управління УСРР; загальносоюзні, об'єднані та самостійні народні комісаріати. Місцеві органи влади.

Адміністративно-територіальна реформа 1922 р. Зміни до неї 1925 р. Судова система та інші правоохоронні органи. Положення про судоустрій УСРР 1922, 1925, 1929 рр.

Види судів, їх склад, порядок формування, надзвичайні судові органи. Правова система. Повна кодифікація всіх галузей права. Конституційне право. Цивільне право. Сімейне право. Трудове, земельне, адміністративне законодавство. Кримінальні кодекси 1922 та 1927 рр., процесуальне право.

Тема 16. Розвиток держави і права України в період тоталітарного режиму (1929-1938 рр.)

Визначення тоталітаризму, його ознаки в Україні. Фактори, які сприяли його затвердженню. Процес інкорпорації України до СРСР. Перехід до однопартійності. Поступова втрата Україною елементів суверенності. Посилення виконавчої влади.

Сталінська політика «нового курсу», її наслідки. Прискорене зміцнення радянської політичної системи, централізоване державне планування. Реорганізація правоохоронних карних органів та зміни в їх роботі. Створення позасудових органів.

Адміністративні рішення, зміни у повноваженнях прокуратури, ОДПУ, створення НКВС та Головного Управління державної безпеки. Конституція УРСР 1937 року і її правовий аналіз. Надзвичайне законодавство СРСР та розвиток права в Україні в 30-ті роки. Конституційне право. Цивільне право. Шлюбно-сімейне право. Трудове право. Зміни у колгоспному та земельному праві. Кримінальне та кримінально-процесуальне право.

Тема 17. Держава і право на західних українських землях в період міжвоєнної окупації.

Боротьба за українську державність на західноукраїнських землях у 20-30-х роках. Включення до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини.

Характерні риси та особливості польсько-чесько-румунської моделі панування в українських регіонах, боротьба українців за свої права, її форми, роль українського фактору у внутрішній політиці офіційної влади.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 11

Реалізація конституційних прав автономії Закарпаття. Проголошення незалежності Карпатської України.

Тема 18. Ідеологічні засади та інституціональні форми окупаційних режимів в Україні у роки Другої світової війни.

Сутність українського питання напередодні другої світової війни. Пакти і договори СРСР та Німеччини 1939 р., їхнє значення для України. Входження Західної України до складу СРСР та УРСР. Зміни в адміністративно-територіальному устрої УРСР напередодні та на першому етапі війни.

Адміністративно-територіальне розчленування України, ідеологічні та організаційні засади встановлення німецького окупаційного режиму. Структура влади на окупованих територіях.

Перебудова органів державної влади і управління в УРСР в умовах війни. Перебудова роботи правоохоронних органів в умовах війни. Військові трибунали. Воєнізація прокуратури, об'єднання наркоматів державної безпеки і внутрішніх справ, специфіка роботи міліції, посилення репресій в діяльності органів державної безпеки. Відновлення діяльності правоохоронних органів по мірі визволення України.

Особливості розвитку права в роки війни.. Цивільне право. Родинне право. Трудове право. Колгоспне і земельне право. Кримінальне право. Кримінально-процесуальне право. Причини визнання московським центром окремих атрибутів української державності. Спроби відновлення української національної державності в роки війни. Спроби формування структури державної влади ОУН(Б) та ОУН(М). Утворення та діяльність УПА. Причини поразки, оцінка. Наступні спроби відновлення національної державності (Українська Головна Визвольна Рада). Оцінка діяльності ОУН- УПА в українському державотворенні.

Тема 19. Держава і право України післявоєнного періоду (1945 - 1955 рр.) Процес врегулювання територіальних питань у перші післявоєнні роки.

Включення Закарпатської України та Північної Буковини до складу УРСР. Державно-правові процеси на цих територіях. Суспільний лад.

Державний лад: ознаки збереження тоталітарного режиму; зміцнення адміністративно-командної системи; ліквідація органів влади, пов'язаних з воєнним часом; зняття військового режиму; діяльність надзвичайних органів.

Реорганізація конституційних органів влади. Інтеграція партійних органів у державні структури. Співвідношення союзно-республіканських та республіканських міністерств.

Місцеві органи влади і управління (вибори 1947, 1950 та 1953 рр.). Судова система. Органи позасудової репресії. Правова система. Цивільне право. Трудове право. Колгоспне право. Кримінальне право.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 12

Тема 20. Держава і право України періоду кризи соціалізму (середина 1950-х – початок 1990-х рр.)

Еволюція державно-правового статусу УРСР.

Система органів державної влади. Органи державного управління. Силкові правоохоронні та каральні органи. Судово-прокурорські органи, адвокатура. Нотаріат. Розвиток конституційного законодавства. Друга комплексна кодифікація законодавства УРСР.

Основні риси розвитку окремих галузей законодавства. Судова система та інші правоохоронні органи. Конституційне законодавство. Конституція УРСР 1978 р.. Адміністративне право. Цивільне право. Родинне право. Житлове законодавство. Трудове право. Природно-ресурсне законодавство. Кримінальне право. Процесуальне право. Виправно-трудове право.

Тема 21. Держава та право незалежної України (з 1991 року по теперішній час).

Нормативно-правове забезпечення процесу становлення незалежної української національної державності.

Організація державної влади й управління. Судові та правоохоронні органи. Формування національної правової системи. Євроінтеграційні та євроатлантичні процеси в Україні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 13

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
<i>1</i>	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Історія держави та права Стародавнього світу та Середніх віків.				
Тема 1. Вступ. "Історія держави та права" як наука та навчальна дисципліна.	4	2	-	2
Тема 2. Історія держави та права Стародавнього світу	6	2	2	2
Тема 3. Державні утворення та право на території України (середина I тис. до н.е. – VI ст.н.е.)	7	3	2	2
Тема 4. Держава і право феодалної Франції, Англії та Німеччини.	4	2	-	2
Тема 5. Давньоруська держава і право (VI – початок XIII ст.)	6	2	2	2
Тема 6. Традиції руської державності періоду роздробленості. Галицько-Волинська держава.	4	2	-	2
Тема 7. Українська держава та право під час перебування українських земель у складі Литовського князівства, Польського королівства та Речі Посполитої (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)	7	3	2	2
Разом за змістовий модуль 1	38	16	8	14
Змістовий модуль 2. Історія держави та права Нового часу				
Тема 8. Українська державність доби раннього Нового часу: козацька держава і право	6	2	2	2
Тема 9. Утвердження політичного устрою козацького Гетьманату. Козацьке право. Основні риси правової системи Гетьманщини	7	3	2	2
Тема 10. Буржуазна держава і право Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.	6	2	2	2
Тема 11. Держава та право на території сучасної України за Нового часу	6	2	2	2
Тема 12. Державно-правовий устрій на західно-українських землях у складі Австро- Угорської імперії.	6	2	2	2
Разом за змістовий модуль 2	31	11	10	10
Змістовий модуль 3. Історія держави та права Новітнього часу.				
Тема 13. Історія держави та права новітньої Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.	6	2	2	2
Тема 14. Виникнення та розвиток держав у Центральній та Східній Європі Новітнього часу.	4	2	-	2
Тема 15. Держава та право України в період формування національної державності (1917 – 1923 рр.)	5	3	2	-
Тема 16. Держава і право України в період НЕПу (1921 -1929 рр.)	6	2	2	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023			
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 14			
<i>1</i>		2	3	4	5
Тема 17. Розвиток держави і права України в період становлення тоталітарного режиму(1929 – 1938 рр.)		6	2	2	2
Тема 18. Ідеологічні засади та інституціональні форми окупаційних режимів в Україні в роки Другої світової війни.		7	3	2	2
Тема 19. Держава і право України післявоєнного періоду(1945 - 1955 рр.).		6	2	2	2
Тема 20. Держава та право України періоду кризи соціалізму(середина 1950-х – початок 1990-х рр.)		6	2	2	2
Тема 21. Держава та право незалежної України (1991 р. по теперішній час) .		5	3	-	2
Разом за змістовий модуль 3		51	21	14	16
ВСЬОГО		120	48	32	40

5. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Тема 1. Вступ. "Історія держави та права" як наука та навчальна дисципліна.	-
2	Тема 2. Історія держави та права Стародавнього світу	2
3	Тема 3. Державні утворення та право на території України (середина I тис. до н.е. – VI ст. н.е.)	2
4	Тема 4. Держава і право феодальної Франції, Англії та Німеччини.	-
5	Тема 5. Давньоруська держава і право(VI –початок XIII ст.)	2
6	Тема 6. Традиції руської державності періоду роздробленості. Галицько-Волинська держава.	-
7	Тема 7. Українська держава та право під час перебування українських земель у складі Литовського князівства, Польського королівства та Речі Посполитої (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)	2
8	Тема 8. Українська державність доби раннього Нового часу: козацька держава і право	2
9	Тема 9. Утвердження політичного устрою козацького Гетьманату. Козацьке право. Основні риси правової системи Гетьманщини	2
10	Тема 10. Буржуазна держава і право Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.	2
11	Тема 11. Держава та право на території сучасної України за Нового часу	2
12	Тема 12. Державно-правовий устрій на західно-українських землях у складі Австро- Угорської імперії	2
13	Тема 13. Історія держави та права новітньої Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.	2
14	Тема 14. Виникнення та розвиток держав у Центральній та Східній Європі Новітнього часу.	-
15	Тема 15. Держава та право України в період формування національної державності (1917 – 1923 рр.)	2
16	Тема 16. Держава і право України в період НЕПу(1921 -1929 рр.)	2
17	Тема 17. Розвиток держави і права України в період становлення тоталітарного режиму(1929 – 1938 рр.)	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 15

1	2	3
18	Тема 18. Ідеологічні засади та інституціональні форми окупаційних режимів в Україні в роки Другої світової війни.	2
19	Тема 19. Держава і право України післявоєнного періоду(1945 -1955 рр.).	2
20	Тема 20. Держава та право України періоду кризи соціалізму(середина 1950-х – початок 1990-х рр.)	2
21	Тема 21. Держава та право незалежної України (1991 р. по теперішній час) .	-
Разом		32

6. Завдання для самостійної роботи

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Історія держави та права Стародавнього світу. Держава та право в Середні віки.

Тема 1. Вступ. "Історія держави і права України" як наука та навчальна дисципліна.

1.Періодизація курсу: загальноісторична та за розвитком форм держави та права, характеристика їх основних етапів.

2.Історія вивчення державно-правових традицій у вітчизняній та зарубіжній історико-правовій науці.

Тема 2. Історія держави та права Стародавнього світу.

1. Розвиток держави і права у Стародавньому Китаї.

2. Розвиток держави і права у Стародавній Індії.

3. Особливості державно-правового розвитку Риму в період республіки. Утворення Римської імперії, система державного управління та розвиток права.

Тема 3. Державні утворення і право на території України (середина I тис. до н.е. - VI ст. н.е.)

1. Особливості виникнення та розвитку державотворчих процесів на території Північного Причорномор'я.

2. Закономірності виникнення публічної влади, підходи до її виникнення.

3. Грецькі міста-поліси на території України, їх державний устрій.

4. Суспільний лад. Право: джерела права, основні правові інститути. Судочинство.

Тема 4. Держава і право феодальної Франції, Англії та Німеччини.

1. Держава і право Великобританії. Основні етапи та особливості англійської революції.

2. Сутність протекторату Кромвеля.

3. Конституційне законодавство ХУІІ ст., його особливості.

4. Створення колоніальної імперії: система управління та розвиток права.

5. Особливості станово-представницької та абсолютної монархій в Німеччині. Розвиток права феодальної Німеччини. Кароліна.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 16

Тема 5. Давньоруська держава і право (VI – початок XIII ст.).

1. Формування державності у східних слов'ян та основні етапи розвитку Київської держави. Суспільний лад.
2. Судова система.
3. Вплив прийняття християнства на державу, суд та право.
4. Становлення та джерела руського права.
5. «Руська Правда» як збірник давньоруського звичаєвого права.

Тема 6. Традиції руської державності періоду роздробленості. Галицько-Волинська держава.

1. Традиції руської державності періоду удільної роздробленості, виникнення Галицько-Волинського князівства.
2. Роль Галицько-Волинської держави у збереженні державно-правових традицій Київської Русі.
3. Суспільний устрій: основні групи населення та їх правовий статус. Державно-політичний устрій.
4. Судова система та процес. Правова система

Тема 7. Українська державність та право під час перебування українських земель у складі Литовського князівства, Польського королівства та Речі Посполитої (друга половина XIV - перша половина XVII ст.)

1. Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського та Польського королівства. "Тиха" експансія Литви.
2. Польська експансія. Поступове зближення Литви та Польщі: Кревська (1385 р.), Городельська (1410 р.), Люблінська (1569 р.) та Берестейська (1596 р.) унії. Суспільний лад.
3. Соціальна структура населення.
4. Судова система: до та після Люблінської унії.
5. Судова реформа. Особливості судового процесу. Кримінальне право.

Змістовий модуль 2. Історія держави та права Нового часу.

Тема 8. Українська державність доби раннього Нового часу: козацька держава і право.

1. Соціальні та правові аспекти становлення «Війська Запорозького» - козацько-гетьманської держави.
2. Формування основ суспільного ладу.
3. Політичні передумови та юридичне закріплення гетьманської державності.
4. Правовий статус Війська Запорозького в межах Московського царства.

Тема 9. Утвердження політичного устрою козацького Гетьманату.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 17

Козацьке право: основні риси правової системи гетьманської України.

1. Вищі органи державної влади.
2. Особливості судового устрою.
3. Адміністративно-політичний статус Слобідських козацьких полків.
4. Джерела права. Кодифікація права.
5. Основні риси цивільного права.
6. Основні риси кримінального права.
7. Характерні риси судового процесу.

Тема 10. Буржуазна держава і право Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.

1. Колоніальна політика Великобританії. Ірландське питання.
2. Характеристика права буржуазної Англії.
3. Основні етапи і особливості французької революції.
4. “Декларація прав людини і громадянина” 1789 року, її зміст.
5. Кодекси Наполеона. Революція 1848 р. і утворення Другої республіки.
6. Паризька комуна 1871р. Третя республіка.
7. Передумови боротьби американських колоній Англії за незалежність. Декларація незалежності 1776 року, її зміст і значення. Статті конфедерації 1781 року, їх зміст і значення.
8. Конституція США 1787 року. Білль про права 1791р. Виникнення та оформлення двопартійної системи. Громадянська війна Півдня і Півночі США. ”Реконструкція півночі”.
9. Утворення Німецької імперії та її державно-правовий характер. Об’єднання Німеччини. Конституція 1871 року, її зміст. Джерела та основні риси права буржуазної Німеччини.
10. Революція Мейдзі у Японії та її наслідки. Конституція 1889 р.у Японії. Особливості та основні риси японського права.

Тема 11. Держава та право на території сучасної України за Нового часу.

1. Судоустрій. Джерела та кодифікація права.
2. Основні риси права. Основні тенденції розвитку пореформеного права.
3. Державно-правовий устрій на західно-українських землях у складі Австро-Угорської імперії. Суспільний лад.
4. Адміністративно-політичний розвиток. Органи самоврядування.
5. Судово-прокурорські органи. Правова система.

Змістовий модуль 3. Історія держави та права новітнього часу.

Тема 12. Історія держави та права новітньої Франції, Англії, Німеччини, США, Японії.

1. Результати Першої світової війни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 18

2. Розвиток Франції між двома світовими війнами.
3. Франція в роки Другої світової війни.
4. Конституція 1958 р.
5. Розвиток Великобританії між двома світовими війнами. Британська співдружність націй.
6. Великобританія в роки Другої світової війни. Урядування У. Черчіля. Повоєнна урядова політика лейбористів.
7. Ольстерське питання.
8. Розвиток державно-монополістичного капіталізму в США, «Новий курс Ф. Рузвельта. Розвиток США після Другої світової війни.
9. Листопадова революція 1918 р. Веймарська Конституція.
10. Зародження нацизму. Режим Третього Рейху. Підготовка до Другої світової війни та її наслідки для Німеччини. Розвиток ФРН і НДР. Проблема об'єднання Німеччини.

Тема 13. Виникнення та розвиток держав у Центральній Європі.

1. Утворення незалежної Польщі, її розвиток між двома світовими війнами. Перехід Польщі до демократичного розвитку.
2. Виникнення Чехословаччини, її розвиток між двома світовими війнами. «Працька весна». Оксамитова революція 1989 р. В Гавел.
3. Утворення Югославії. Югославська криза 1991-92 рр. Боснійська криза 1992-95 рр.

Тема 14. Держава та право України в період формування національної державності (1917 – 1923 рр.)

1. Законотворча діяльність Центральної Ради.
2. Розвиток конституційного, фінансового, трудового, цивільного та кримінального права.
3. Кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство.
4. Держава і право в Україні доби Гетьманату.
5. Держава і право Української Народної Республіки доби Директорії. Судова система. Запровадження надзвичайних військових судів для надзвичайних умов. Законодавчий процес.
6. Особливості розвитку цивільного та кримінального права.
7. Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) (1918 -1923 рр.).
8. Особливості радянзації України та становище органів державної влади наприкінці 1917 – початку 1918 рр., механізм державного управління в кінці 1918 р – першій половині 1919 р., процес утворення радянської державності у 1920 р.
9. Судове будівництво. Формування системи міліцейських органів. Формування основ соціалістичного права.
10. Кримінальна політика та кримінальна репресія. Головні принципи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 19

кримінального процесу. Цивільний процес

Тема 15. Держава і право України в період НЕП у (1921 - 1929 рр.)

1. Адміністративно-територіальна реформа 1922 р. Зміни до неї 1925 р.
2. Судова система та інші правоохоронні органи. Положення про судоустрій УСРР 1922, 1925, 1929 рр. Види судів, їх склад, порядок формування, надзвичайні судові органи.
3. Правова система. Повна кодифікація всіх галузей права.
4. Конституційне право. Цивільне право. Сімейне право. Трудове, земельне, адміністративне законодавство.
5. Кримінальні кодекси 1922 та 1927 рр., процесуальне право.

Тема 16. Розвиток держави і права України в період тоталітарного режиму (1929-1938 рр.)

1. Реорганізація правоохоронних карних органів та зміни в їх роботі. Створення позасудових органів.
2. Адміністративні рішення, зміни у повноваженнях прокуратури, ОДПУ, створення НКВС та Головного Управління державної безпеки.
3. Конституція УРСР 1937 року і її правовий аналіз.
4. Надзвичайне законодавство СРСР та розвиток права в Україні в 30-ті роки. Конституційне право.
5. Цивільне право. Шлюбно-сімейне право. Трудове право. Зміни у колгоспному та земельному праві.
6. Кримінальне та кримінально-процесуальне право.

Тема 17. Держава і право на західних українських землях в період міжвоєнної окупації.

1. Боротьба за українську державність на західноукраїнських землях у 20-30-х роках.
2. Включення до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини.
3. Характерні риси та особливості польсько-чесько-румунської моделі панування в українських регіонах, боротьба українців за свої права, її форми, роль українського фактору у внутрішній політиці офіційної влади.
4. Реалізація конституційних прав автономії Закарпаття. Проголошення незалежності Карпатської України .

Тема 18. Ідеологічні засади та інституціональні форми окупаційних режимів в Україні у роки Другої світової війни.

1. Сутність українського питання напередодні другої світової війни. Пакти і договори СРСР та Німеччини 1939 р., їхнє значення для України.
2. Входження Західної України до складу СРСР та УРСР.
3. Зміни в адміністративно-територіальному устрої УРСР напередодні та на першому етапі війни.
3. Перебудова органів державної влади і управління в УРСР в умовах

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 20

війни.

4. Перебудова роботи правоохоронних органів в умовах війни. Військові трибунали. 5. Воєнізація прокуратури, об'єднання наркоматів державної безпеки і внутрішніх справ, специфіка роботи міліції, посилення репресій в діяльності органів державної безпеки.

6. Відновлення діяльності правоохоронних органів по мірі визволення України.

7. Кримінальне право. Кримінально-процесуальне право.

Тема 19. Держава і право України післявоєнного періоду (1945 - 1955 рр.)

1. Реорганізація конституційних органів влади. Інтеграція партійних органів у державні структури.

2. Співвідношення союзно-республіканських та республіканських міністерств. Місцеві органи влади і управління (вибори 1947, 1950 та 1953 рр.).

3. Судова система. Органи позасудової репресії.

4. Правова система. Цивільне право. Трудове право. Колгоспне право. Кримінальне право.

Тема 20. Держава і право України періоду кризи соціалізму (середина 1950-х – початок 1990-х рр.)

1. Силові правоохоронні та каральні органи.

2. Судово-прокурорські органи, адвокатура. Нотаріат.

3. Розвиток конституційного законодавства.

4. Судова система та інші правоохоронні органи.

5. Конституційне законодавство. Конституція УРСР 1978 р..

6. Адміністративне право.

7. Кримінальне право. Процесуальне право. Виправно-трудове право.

Тема 21. Держава та право незалежної України (з 1991 року по теперішній час).

1. Нормативно-правове забезпечення процесу становлення незалежної української національної державності.

2. Організація державної влади й управління.

3. Судові та правоохоронні органи.

4. Формування національної правової системи.

5. Євроінтеграційні та євроатлантичні процеси в Україні.

7. Індивідуальні завдання.

Індивідуальна робота здобувачів з навчальної дисципліни «Історія держави і права» включає:

- анутовання вивченої додаткової літератури;
- написання рефератів та їх захист на практичних заняттях;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 21

- написання есе за визначеною тематикою;
- складання термінологічних словників тощо.

8. Методи навчання

В процесі викладання даного предмету використовуються:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, лекція, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні і дослідні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка).

9. Методи контролю

Поточний контроль, контроль самостійної роботи, модульний контроль, контроль виконання індивідуальних завдань, підсумковий контроль.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T8	T9	T10	T13	T14	T15	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	
T4	T5	T6	T11	T12		T16	T17	T18	
5	5	5	5	5		5	5	5	
T7						T19	T20	T21	
5						5	2	3	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Основна література:

1. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн та римське

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 22

право [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А. В. Грубінко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. - 384 с.

2. Історія держави і права України Підручник. Видання друге, перероблене і доповнене. За редакцією професора В.Д. Гончаренка. К.,2019.

3. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки ; [Бандурка О. М., Швець Д. В., Бурдін М. Ю., Головка О. М., та ін. ; вступ. слово О. М. Бандурки]. Харків : Майдан, 2020. 618 с.

4. Історія держави і права України : хрестоматія-практикум / [М. Ю. Бурдін, Є. С. Логвиненко, І. А. Логвиненко]; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків : Майдан, 2021. – 888 с.

5. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник / А. Є. Шевченко, С. В. Кудін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 236 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 55).

6. Трофанчук Г. І. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. Посіб. 3-є вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2018. – 448 с.

7. Шевченко А. Є. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник / А. Є. Шевченко, С. В. Кудін – Вінниця: ТОВ «Твори» – 2020. – 688 с.

8. Understanding the concept of "social and legal value of man" in Ukraine in the second half of the 17-18 centuries. Single educational space in the conditions of digital transformation (collective monograph). E-science space, Warszawa, 2021. P. 310 – 324.

Додаткова література:

1. Глосарій юридичних понять і термінів з «Історії держави і права України», «Історії держави і права зарубіжних країн», «Історії вчень про державу і право» : у 2-х ч. Ч. 2: М-Я. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 421 с.

2. Джадт Тоні Після війни. Історія Європи від 1945 року / пер. з англ. Катерина Зарембо. – 3-тє вид. – К.: Наш формат, 2022. – 928 с.

3. Бівор Е. Друга світова війна / Ентоні Бівор; Пер. з англ.. В. Горбатька. – К.: Вид. група КМ-БУКС, 2022. – 848 с.

4. Криза правоохоронної системи України: монографія / За загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора наук з державного управління, доктора економічних наук, професора Віктора Євдокимова; Заслуженого економіста України, доктора наук з державного управління, доктора економічних наук, професора Димитрія Грицишена. – Житомир: Видавничий дім "Бук-друк.", 2023. 584 с.

5. Шпиталенко Г.А., Горай О.С., Барановська Т.В. Вплив рецепції римського приватного права на формування законодавства Київської Русі: історико-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 9 С.39-43

6. Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Горай О.С., Павліченко І.М.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.09- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ -2023
	Екземпляр № 1	Арк 23 / 23

Принцип свободи праці та проблеми його реалізації у вітчизняному трудовому праві 20-30-х рр. ХХ ст: історико-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. № 5. 2021. С.93-99.

7. Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Решивська Я.В. Особливості впливу рецепції римського приватного права на формування цивільного законодавства УССР 20-х років ХХ ст. Юридичний науковий електронний журнал. №1,2021. С 25-29

8. Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Павліченко І.М., Сушицька Ю.О., Решивська Я.В. Зарубіжний досвід становлення та розвитку інституту ювенальної пробації як системи засобів запобігання злочинності неповнолітніх історико-правовий аспект.Юридичний науковий електронний журнал. №7, 2022р. С.138-143.

9. Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Павліченко І.М., Горай О.С., Решивська Я.В. Ювенальна пробація в кримінально-виконавчій системі України як ефективний правовий механізм захисту прав та запобігання злочинності неповнолітніх: історико-правовий аспект .Юридичний науковий електронний журнал. №7, 2022р.С.56-60.

10. Погорілко В.Ф., Шпиталенко Г.А. Правознавство: підручник. – К: Каравела, 2018 –592 с.(гриф мон України)

12. Інформаційні ресурси

- 1.Режим доступу: <http://litopys.org.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. -- Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/>
4. Офіційний веб - портал Міністерства освіти і науки України. -- Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>